

Na temelju čl. 4.2. i 4.8., Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11) i članka 18. Metodologije za određivanje tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), rješavajući po zahtjevu Javnog poduzeća za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o., Brčko, broj 03-02764/22 od 23. prosinca 2022. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju održanoj 16. veljače 2023. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA OPSKRBU ELEKTRIČNOM ENERGIJOM U OKVIRU UNIVERZALNE USLUGE U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

Članak 1.

(Predmet)

Ovom Odlukom utvrđuju se tarife, odnosno cijene električne energije izražene kroz tarifne stavke, koji služe za obračun i naplatu električne energije od kupaca električne energije koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine.

Članak 2.

(Potrebni godišnji prihod)

Javnom poduzeću za komunalne djelatnosti "Komunalno Brčko" d.o.o., Brčko (u daljnjem tekstu: Komunalno Brčko) za djelatnost opskrbe električnom energijom u okviru univerzalne usluge određuje se potrebni godišnji prihod u iznosu od 2.357.000KM.

Članak 3.

(Tarifni stavci)

Tarifni stavci za isporučenu električnu energiju za kupce koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine su sljedeći:

Opis			Tarifni stavci za opskrbu u okviru univerzalne usluge*			
			Obračunska snaga	Aktivna električna energija	Mjerno mjesto kupca	Prekomjerno preuzeta reaktivna električna energija
Kategorije potrošnje i skupine kupaca	Jedinica mjere	KM/kW/mjesec	feninga/kWh	KM/mjesec	feninga/kvarh	
Naziv kategorije	Naziv skupine					Doba dana
0,4 kV – ostala potrošnja	1 TG	VT	11,50	17,76	4,40	
		MT	8,88			
	2 TG	ST	3,08	19,40	5,40	
		VT		25,28		
3 TG	VT	3,08	12,64	3,95		
	MT					
0,4 kV – kućanstva	1 TG	ST	1,85	16,00	5,40	
		VT		21,54		
	2 TG	MT		10,77		

*Tarifni stavci ne sadrže iznos poreza na dodanu vrijednost.

Članak 4.

(Obračunska snaga)

Obračunska snaga iznosi 5 kW za tarifne skupine kupaca iz kategorija potrošnje na 0,4 kV kod kojih se obračunska snaga ne utvrđuje mjerenjem (2. i 3. tarifna skupina iz kategorije *ostala potrošnja*, 1. i 2. tarifna skupina iz kategorije *kućanstva*).

Članak 5.

(Tarifni stavci prema dobu dana)

- (1) Tarifni stavci za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavci (VT) od 6 do 22 sata tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 7 do 23 sata tijekom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavci (MT) od 22 do 6 sati tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 23 do 7 sati tijekom ljetnog računanja vremena.
- (2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, za kategoriju potrošnje *kućanstva* tarifni stavci za aktivnu energiju primjenjuju se prema dobu dana, i to:
 - a) veći dnevni tarifni stavci (VT) od 7 do 13 sati i od 16 do 22 sata tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 8 do 14 sati i od 17 do 23 sata tijekom ljetnog računanja vremena,
 - b) manji dnevni tarifni stavci (MT) od 13 do 16 sati i od 22 do 7 sati tijekom zimskog računanja vremena, odnosno od 14 do 17 sati i od 23 do 8 sati tijekom ljetnog računanja vremena, te nedjeljom.

Članak 6.

(Obveza objave tarifnih stavaka)

Javno poduzeće za komunalne djelatnosti “Komunalno Brčko” d.o.o., Brčko, dužno je na odgovarajući način objaviti tarifne stavke i relevantne odredbe ove Odluke, te ih učiniti dostupnim svim kupcima na području Brčko Distrikta BiH.

Članak 7.

(Završne odredbe)

- (1) Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. ožujka 2023. godine.
- (2) Izreka Odluke objavljuje se u “Službenom glasniku BiH” i službenom glasilu Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Shodno Odluci o osnivanju javnog poduzeća “Komunalno Brčko” d.o.o. Brčko (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, br. 20/07, 21/07, 24/08 i 33/09), Komunalno Brčko dužno je omogućiti distribuciju električne energije, te vršiti opskrbu korisnika sustava i kupaca električnom energijom na svom području djelovanja.

U skladu s člankom 7. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini (“Službeni glasnik BiH”, br. 7/02, 13/03, 76/09 i 1/11), u daljnjem tekstu: Zakon o prijenosu, te člankom 10. Zakona o električnoj energiji (“Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH”, broj 27/21), za obavljanje ovih aktivnosti Komunalno Brčko je bilo dužno pribaviti licencu Državne regulatorne komisije za električnu energiju (u daljnjem tekstu: DERK), a prema uvjetima, kriterijima i procedurama koje odredi DERK.

Komunalno Brčko je vlasnik licence za obavljanje djelatnosti distribucije električne energije na području Brčko Distrikta BiH, registracijski broj 05-28-12-216-19/20, izdate Odlukom DERK-a, 7. listopada 2020. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 67/20) i licence za obavljanje

djelatnosti trgovine i opskrbe električnom energijom na teritoriju Bosne i Hercegovine, registracijski broj 05-28-12-177-19/22, izdate Odlukom DERK-a, 28. rujna 2022. godine ("Službeni glasnik BiH", broj 67/22).

Tarife za usluge proizvodnje, distribucije i opskrbe električnom energijom u Brčko Distriktu BiH, suglasno naprijed pomenutim zakonima, regulira i odobrava DERK.

Komunalno Brčko je 23. prosinca 2022. godine dopisom broj 03-02764/22, uputilo DERK-u zahtjev za pokretanje tarifnog postupka za usluge distribucije i opskrbe električnom energijom u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH.

DERK je 28. prosinca 2022. godine donio Zaključak o pokretanju postupka određivanja tarifnih stavaka za usluge distribucije električne energije i tarifnih stavaka za opskrbu u okviru univerzalne usluge u Brčko Distriktu BiH, broj 04-28-5-324-2/22.

Tarifni postupak je proveden u skladu s pravilima DERK-a. Obavijest za javnost u postupku određivanja tarifa, koja sadrži informacije o načinu stjecanja statusa umješača i održavanju formalne javne rasprave, objavljena je 30. prosinca 2022. godine u dnevnim novinama i na internet stranici DERK-a. U postupku nije bilo subjekata zainteresiranih za dobivanje statusa umješača. Pripremna rasprava održana je 18. siječnja 2022. godine u prostorijama DERK-a u Tuzli, a formalna javna rasprava 30. siječnja 2022. godine u Brčkom. Izvješće voditelja postupka dostavljeno je podnositelju zahtjeva 1. veljače 2023. godine, koji je svojim obraćanjem 7. veljače 2023. godine saopćio da nema komentara niti primjedbi na dostavljeno Izvješće voditelja postupka.

Razmatranje podnesenog zahtjeva kroz postupak odobravanja tarifa, u najvećoj mogućoj mjeri mora ispoštovati temeljna načela koja propisuju da će tarife biti pravedne i razumne, jednakopravne, utemeljene na objektivnim kriterijima i opravdanim troškovima i određene na transparentan način. Regulirani subjekt dužan je dokazati da predložena tarifa ispunjava zahtjeve iz zakôna BiH i pravila i propisa DERK-a.

U tablici 1. dati su podatci za djelatnost opskrbe električnom energijom, i to odobreni troškovi za 2020., 2021. i 2022. godinu, planirani troškovi za 2023. godinu, te iznos odobrenih troškova za 2023. godinu.

Tablica 1.

	OPSKRBA Vrsta troškova	2020. Odobreno (KM)	2021. Odobreno (KM)	2022. Odobreno (KM)	2023. Zahtjev (KM)	2023. Odobreno (KM)
1.	Materijalni troškovi	220.000	150.000	200.000	220.000	150.000
2.	Troškovi usluga	150.000	150.000	150.000	160.000	100.000
3.	Troškovi radne snage	1.390.000	1.450.000	1.400.000	2.000.000	1.760.000
4.	Amortizacija	150.000	150.000	150.000	160.000	157.000
5.	Nematerijalni troškovi	100.000	100.000	100.000	90.000	100.000
6.	Ostali rashodi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
7.	Troškovi kamata i ostali financijski troškovi	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
8.	Regulatorna naknada	26.000	26.000	26.000	26.000	30.000
	Ukupni troškovi i rashodi	2.096.000	2.086.000	2.086.000	2.716.000	2.357.000

Sve tarife donose se u skladu s Metodologijom za određivanje tarifa za opskrbu električnom energijom u okviru javne usluge u Brčko Distriktu BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 90/14), u daljnjem tekstu: Metodologija. U skladu s člankom 15. Metodologije troškovi nabave

električne energije alociraju se na tarifni element aktivna energija, a troškovi opskrbe kupaca u okviru univerzalne usluge alociraju se na tarifni element naknada po mjernom mjestu kupca.

U tablici 2. prikazan je procijenjeni broj kupaca sredinom 2023. godine i planirana potrošnja električne energije po kategorijama potrošnje u 2023. godini:

Tablica 2.

Kategorija potrošnje	Broj kupaca	%	Potrošnja (kWh)	%
35 kV	1	0,003	8.000.000	3,10
10 kV	80	0,217	44.000.000	17,05
0,4 kV – ostala potrošnja	3.774	10,233	53.000.000	20,54
0,4 kV – kućanstva	32.569	88,308	142.500.000	55,23
0,4 kV – javna rasvjeta	457	1,239	10.500.000	4,07
Ukupno	36.881	100,000	258.000.000	100,00

Kupci iz kategorija potrošnje kućanstva i ostala potrošnja (kupci koji imaju pravo na opskrbu u okviru univerzalne usluge) u ukupnom broju kupaca električne energije na području Brčko Distrikta BiH imaju učešće od 98,54%.

Kako je trošak opskrbe izravno ovisan od broja kupaca električne energije jer se odnosi na poslove fakturiranja, obračuna, pripreme i izdavanja računa kupcima, naplate računa i ostalo, očigledno je da se najveći dio ovog troška odnosi na kupce iz navedene dvije kategorije.

Odobreni iznos troškova u djelatnosti opskrbe od 2.357.000 KM je za 12,99% veći od troška opskrbe koji je odobren u prethodnom tarifnom postupku i koji iznosi 2.086.000 KM. Postavljanjem predloženog iznosa u odnos s ukupnim brojem kupaca koji je planiran za opskrbu u okviru univerzalne usluge u 2023. godini, dobiva se vrijednost naknade po mjernom mjestu kupca od 5,40 KM mjesečno. U odnosu na prethodnu vrijednost naknade po mjernom mjestu kupca od 5,15 KM, povećanje iznosi 4,85%.

Komunalno Brčko je zatražilo povećanje prosječne cijene opskrbe u okviru univerzalne usluge za 28,14% i to povećanje prosječne cijene kupcima iz kategorije kućanstva za 29,48% i kupcima iz kategorije 0,4 kV – ostala potrošnja za prosječno 24,89%. Zahtijevano je i povećanje cijena tarifnog elementa aktivna električna energija za 1 TG u kategoriji 0,4 kV – ostala potrošnja za 15%. Također, zahtijevano je priznavanje dobiti javnom opskrbljivaču od 2% od ukupnih troškova nabave električne energije za kategorije kupaca koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge, a u skladu s člankom 14. Metodologije, čime bi Komunalno Brčko osiguralo simboličnu pričuvu sredstava za nabavu električne energije pod vladajućim nepovoljnim uvjetima. Za slučaj odstupanja od planiranih količina električne energije na kvartalnoj razini, Komunalno Brčko će plaćati 78,7056 feninga/kWh (402,42 €/MWh) za prekoračeni iznos.

Također je zatraženo ukidanje diferenciranih tarifnih stavaka prema sezonama pri čemu je glavni razlog za promjenu u dizajnu tarife enormno visoka cijena nabave električne energije, te bi ukidanje sezonskog diferenciranja tarife osiguralo kontinuirani prihod od prodaje električne energije krajnjim kupcima, što bi u određenoj mjeri ublažilo ‘financijski udar’ na poduzeće.

Planirana količina električne energije za isporuku kupcima u okviru kategorije kućanstva za 2022. godinu iznosi 142,50 GWh, a kod kategorije ostala potrošnja 53 GWh.

Kao glavni razlog zahtjeva za povećanje tarifnih stavaka za opskrbu električne energije, navodi se povećanje nabavne cijene električne energije za 2023. godinu koju je Komunalno Brčko ugovorilo s isporučiteljem MH “Elektroprivreda Republike Srpske” – Matično poduzeće, a.d.,

Trebinje, a koja iznosi 14,5044 feninga/kWh, što predstavlja povećanje od 33,6% u odnosu na realiziranu cijenu nabave električne energije za 2022. godinu koja je iznosila 10,8560 feninga/kWh. Ugovorena nabavna cijena električne energije za 2023. godinu uključuje troškove balansiranja, te troškove po osnovi plaćanja tarife za usluge prijenosa, tarife za rad neovisnog operatora sustava i tarife za sustavnu uslugu. Također, u slučaju odstupanja preuzimanja električne energije od planiranih količina na kvartalnoj razini, Komunalno Brčko će plaćati 78,7056 feninga/kWh (402,42 €/MWh) za prekoračeni iznos preuzimanja električne energije.

Kalkulacijska cijena za izračun troškova nabave električne energije iznosi 13,0850 feninga/kWh i sastoji se od cijene energije 12,7129 feninga/kWh i cijene debalansa 0,3721 feninga/kWh, a predstavlja vrijednost ugovorene nabavne cijene električne energije za 2023. godinu od 14,5044 feninga/kWh, umanjenu za prenesene troškove koji su razmatrani u okviru određivanja tarifa za distribuciju električne energije.

Slijedom navedenog, troškovi nabave energije za opskrbu kupaca u okviru univerzalne usluge iznose 25.581.175 KM, od toga 18.646.125 KM za kupce u kategoriji kućanstva i 6.935.050 KM za kupce u kategoriji ostala potrošnja.

Tijekom formalne javne rasprave Komunalno Brčko je navelo da je u skladu sa Zakonom o električnoj energiji Brčko Distrikta BiH određeni broj kupaca iz kategorije ostala potrošnja sa godišnjom potrošnjom većom od 35.000 kWh izgubio status 'malog kupca', te je i za ove kupce određena cijena opskrbe na tržišni način. Dana 31. siječnja 2023. godine Komunalno Brčko je dopisom obavijestilo DERK o ovim činjenicama, te je navelo da se radi o 312 kupaca iz kategorije ostala potrošnja (8,41% od ukupnog broja kupaca u toj kategoriji) koji su u 2022. godini imali realizaciju 29.861.506 kWh, što je 57,78% potrošnje u toj kategoriji.

U 2022. godini uočava se količina od 0,879 GWh električne energije koja ima tretman 'vlastite potrošnje'. Ona nije valorizirana u financijskom smislu, a koristi se za opskrbu objekata regulirane kompanije. Energija vlastite potrošnje za 2023. godinu je bilancirana u količini od 0,9 GWh.

Trošak radne snage po svom iznosu je dominantan trošak u poslovanju reguliranog subjekta i čini 74,7% ukupnog troška djelatnosti opskrbe. Kroz dulje vremensko razdoblje uočava se netransparentna alokacija troškova radne snage koju čine uposleni u radnoj jedinici Administracija, a koji su angažirani na poslovima distribucije i opskrbe električne energije. Tijekom formalne javne rasprave, pojašnjeno je da je 83% radnika u radnoj jedinici Administracija angažirano na poslovima djelatnosti distribucije i opskrbe električnom energijom. Od tog broja, 70% radnika iz radne jedinice Administracija je angažirano na poslovima djelatnosti distribucije, a 30% na djelatnosti opskrbe. Također, Komunalno Brčko nije radilo analizu broja uposlenih u smislu alociranja na regulirani (univerzalna usluga) i tržišni dio opskrbe.

S druge strane, uzimajući u obzir potrebe Komunalnog Brčko za upošljavanje stručne radne snage, te relativno niska primanja uposlenih, uz to imajući u vidu prisutnu stopu inflacije koja je u 2022. godini iznosila 14,8% i prihvaćajući argumentaciju reguliranog subjekta o potrebi privlačenja stručne radne snage, a također i potrebe zadržavanja postojećih stručnih kadrova u poduzeću, odobrava se trošak radne snage u djelatnosti opskrbe u iznosu 1.760.000 KM, što predstavlja uvećanje od oko 10% u odnosu realizaciju u 2022. godini.

U skladu s člankom 15. stavak (1) Metodologije, ukupni troškovi nabave električne energije alociraju se na tarifni element aktivna energija, što rezultira povećanjem tarifnih stavaka za aktivnu električnu energiju u kategoriji kućanstva i kategoriji 0,4 kV – ostala potrošnja. Prosječna prodajna cijena za opskrbu kupaca u okviru univerzalne usluge se povećava za 26,35%, i to u istom procentu za kategoriju potrošnje kućanstava i kategoriju 0,4 kV – ostala

potrošnja u odnosu na realizirane prosječne cijene u navedenim kategorijama potrošnje u 2022. godini. Navedene promjene prosječnih cijena po kategorijama potrošnje su rezultat projektiranja zasnovanog na odnosima veličina snage i energije realiziranih u okviru kategorija potrošnje, tarifnih skupina, te dnevnih razdoblja u 2022. godini, odnosno energetskog modela konzuma koji je dostavljen u okviru zahtjeva Komunalnog Brčko. Svaka promjena energetskih veličina po kategorijama potrošnje, tarifnim elementima, tarifnim skupinama, te dnevnim razdobljima će se reflektirati odstupanjima od ovako projektiranih prosječnih promjena cijena.

Pri određivanju tarifnih stavaka za opskrbu kupaca u okviru univerzalne usluge, sezonski tarifni stavci su izračunati u odnosu 1:1, umjesto dosadašnjeg odnosa 1,3:1, čime su uvaženi argumenti Komunalnog Brčko u pogledu potrebe izjednačavanja sezonskih tarifnih stavaka.

Također, uvažavajući iznos odobrenog troška za opskrbu u okviru univerzalne usluge, kao i posljedično povećanje tarifnih stavaka za kupce koji se opskrbljuju u okviru univerzalne usluge, radi ograničavanja značajnog povećanja troškova za električnu energiju kod kupaca iz kategorije kućanstva, Komisija je odlučila da u ovom tarifnom postupku ne odobri dobit u djelatnosti opskrbe kupaca u okviru univerzalne usluge.

Kako je, u skladu s člankom 21. Metodologije, obveza DERK-a da postupno eliminira postojanje unakrsnih subvencija koje trenutno postoje između kategorija ostala potrošnja i kućanstva, to se navedenim promjenama tarifnih stavaka unakrsna subvencija projektira na iznos 9,8%, što je značajno manji iznos u odnosu na prisutne unakrsne subvencije kod ostalih javnih opskrbljivača u BiH.

Uvažavajući značaj kontinuirane opskrbe električnom energijom svih kupaca u Brčko Distriktu BiH, kao i evidentno povećanje cijena na burzama električne energije u regiji, i dalje je nužna aktivna uloga nadležnih institucija Brčko Distrikta BiH kroz posebne programe zaštite ugroženih kategorija kupaca. Uz to, ove institucije mogu pružiti adekvatnu financijsku pomoć javnom opskrbljivaču u nabavi električne energije u skladu s praksom prisutnoj u aktualnoj energetskoj krizi u zemljama regije i Europe.

Prema mišljenju Komisije, predloženi tarifni stavci omogućavaju reguliranoj kompaniji da za djelatnost opskrbe kupaca električnom energijom u okviru univerzalne usluge ostvari potreban prihod koji omogućava neometano funkcioniranje.

Na temelju naprijed izloženih stanovišta Komisije, u okvirima njenih diskrecijskih prava da potvrdi reprezentativnost i opravdanost svih podnijetih podataka i tvrdnji, da procjenjuje stupanj vjerojatnoće ostvarenja svih prognoziranih troškova i rashoda i da odobrava tarife uvažavajući i konkretne okolnosti u razdoblju podnošenja zahtjeva za odobrenje tarifa sve do objektivizacije uvjeta za njihovo preciznije određivanje, te koristeći ovlaštenja utvrđena Zakonom o prijenosu da uređuje i pitanja reguliranja opskrbe električne energije kupcima na području Brčko Distrikta BiH, Komisija donosi odluku kao u izreci.

DERK će kontinuirano pratiti učinke primjene usvojenih tarifa, zadržavajući pravo podešavanja tarifnih stavaka kada ocijeni da je to potrebno.

U skladu s člankom 9.2. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sustava električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv ove Odluke može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana primitka.

Broj: 04-28-5-324-27/22
16. veljače 2023. godine
Tuzla

Predsjedatelj Komisije
Suad Zeljković